

พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจาก
การจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ
โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติ

สมใจ พร้อมเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติเสนอโดย นางสาวสมใจ พร้อมเจริญ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร. เนติ เฉลยวาเรศ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ้ว)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. ทิภาวรรณ เลขวิชมนะ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ
ชื่อนักศึกษา	สมใจ พร้อมเจริญ
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์ และ 2) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับ การสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็น เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียน จัรัสวิทยฯ อำเภอวังม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 ได้มาจากสุ่ม อย่างง่าย (simple random sampling) โดยจับสลากได้ 2 ห้องเรียน จำนวน 76 คน เป็นกลุ่มทดลอง 38 คน และกลุ่มควบคุม 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง 2) แผนการจัดประสบการณ์การสอนปกติ 3) แบบสังเกตพัฒนาการด้านสังคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และ การทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพัฒนาการด้านสังคมหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ในทุกด้าน
2. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Social Development of Pre-School Children Received from Using Project Teaching Method with the Sufficiency Economy Theory and Traditional Teaching Method
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Wilai Thongpae Asst. Prof. Wanwilai Nunthamanop
Name	Somjai Promjaroen
Concentration	Curriculum and Instruction
Academic Year	2009

ABSTRACT

The objectives of this research were to compare 1) social development of pre-school children between before and after being taught using the project teaching method which used the sufficiency economy theory and 2) social development of pre-school children taught using the aforementioned project teaching method and the traditional teaching method. The sample, drawn using simple random sampling, totaled 76 kindergarten 3 students studying at Jamraswittaya School during the second semester of academic year 2009, Wang Muang District, under Saraburi Educational Service Area Office 2. The instruments used in this research were 1) a lesson plan using the project teaching method with the sufficiency economy theory, 2) a lesson plan using the traditional teaching method and 3) an observation form of social development. The data were analyzed in terms of mean, standard deviation and t-test.

The findings of this research were:

1. pre-school children's social development was better when they were taught using the project teaching method with the sufficiency economy theory than using the traditional teaching method at a significance level of .05. Considered each aspect, all aspects showed better results of the children social development after using the project teaching method.
2. pre-school children had better social development after taught using the project teaching method than using the traditional teaching method at a significance level of .05.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่งจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ กรรมการสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา และแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทร์เรือง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนทิพย์ ภูสำลี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิริณา เกียรติกุล ประธานสาขาวิชาการศึกษาศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏเทพสตรีที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย และดร. ทิภาวรรณ เลขวิวัฒนะ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้นนี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนจรัสวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูล ครูภานิดา ฉุนหอมที่ให้คำแนะนำกับผู้วิจัย และครูประจำชั้นทุกท่านที่สนับสนุนงานวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ในการเรียนการสอน ตลอดทั้งนักศึกษาหลักสูตร และการสอนรุ่นที่ 10 ทุกท่านที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่า และประโยชน์อันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็นเครื่องบูชาคุณพระพุทธรูป คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ คุณบิดา-มารดา ครู อุปัชฌาย์อาจารย์ และท่านมีพระคุณทุกท่านมาตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน

สมใจ พร้อมเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	12
จุดมุ่งหมาย.....	12
คุณลักษณะตามวัย.....	13
ระยะเวลาเรียน.....	14
สาระการเรียนรู้.....	14
การจัดประสบการณ์.....	18
พัฒนาการด้านสังคม.....	23
ความหมายของพัฒนาการด้านสังคม.....	23
ทฤษฎีพัฒนาการด้านสังคม.....	24
พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย.....	25
รูปแบบพัฒนาการด้านสังคม.....	25
การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย.....	27
แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	29
ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	29
ความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	30
กรอบแนวคิดและวิธีการปฏิบัติตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..	31
ทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	33
ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา.....	35

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การจัดการเรียนรู้ประสบการณ์แบบโครงการ.....	36
ความหมายของโครงการ.....	36
ประวัติความเป็นมาของการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ..	37
แนวคิดของการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ.....	37
ลักษณะของการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ.....	40
ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการ.....	43
การจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลัก	
เศรษฐกิจพอเพียง.....	45
การจัดประสบการณ์การสอนปกติ.....	46
ความหมายของรูปแบบการจัดประสบการณ์การสอนปกติ.....	46
องค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์.....	46
กลุ่มของรูปแบบการจัดประสบการณ์.....	47
การใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์.....	48
ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การสอนปกติ.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
งานวิจัยในประเทศ.....	54
งานวิจัยต่างประเทศ.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	60
การดำเนินการวิจัย.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สมมติฐานในการวิจัย.....	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผลผลการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือและหนังสือขอความ อนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย.....	93
ภาคผนวก ข แผนการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลัก เศรษฐกิจพอเพียง.....	101
ภาคผนวก ค แบบสังเกตพฤติกรรมกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาการ ด้านสังคม.....	130
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพัฒนาการด้านสังคมของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับจากการจัดประสบการณ์การสอนปกติ 1 สัปดาห์....	133
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์เครื่องมือ.....	156
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรม.....	159
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	161

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนการจัดประสบการณ์กับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบ โครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ.....	66
ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่าง ก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจ พอเพียง เรื่อง น้ำนี้เปลี่ยนแปลงได้.....	67
ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลัก เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง อาหาร.....	68
ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อน กับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง วันพ้อ.....	69
ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อน กับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ผักสดผลไม้อร่อย.....	69
ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อน กับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ข้าว.....	70
ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อน กับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง วันปีใหม่.....	71
ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อน กับหลังการจัดประสบการณ์การสอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง วันเด็ก วันครู.....	72
ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด ประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการสอนปกติ เรื่อง ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ.....	73

ตาราง 10	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติ เรื่อง น้ำนี้เปลี่ยนแปลงได้.....	73
ตาราง 11	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติ เรื่อง อาหาร.....	74
ตาราง 12	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัด ประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติ เรื่อง วันพ่อ.....	75
ตาราง 13	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติเรื่อง ผักสดผลไม้อร่อย.....	75
ตาราง 14	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติ เรื่อง ข้าว.....	76
ตาราง 15	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติ เรื่อง วันปีใหม่.....	77
ตาราง 16	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดประสบการณ์สอนแบบโครงการโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง กับการสอนปกติเรื่อง วันเด็ก วันครู.....	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
ภาพ 2 กระบวนการการพึ่งพาตนเองเพื่อการพัฒนาสามห่วง 2 เงื่อนไข.....	31
ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนการสอนวิธีการสอนและเทคนิค การสอน.....	49

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี